

Неолитска Винча – повратак у почетак

Почетак истраживања Винче повезано је са именом професора Милоја Васића, који је на овом месту вршио археолошка истраживања између 1908 и 1934. године и која са прекидимма трају до данас.

Винча је данас појам којим се у свету обележава зенит европског неолита. Винча је дала име једној од најпрепознатљивијих праисторијских култура у свету. Између 5300 и 4300. године пре нове ере простор данашње Србије и Централног Балкана постају културно средиште Европе а на месту данашње Винче формирало се велико насеље које је било средиште односно метропола једне од најзначајнијих праисторијских култура.

Археолошки налази из Винче, и других неолитских налазишта у овом делу Европе, на драматичан су начин променили наш поглед на човека из преисторијског периода. Остаци порушених насеља и кућа говоре о јако високој култури становања неолитских заједница, а многи предмети пронађени на налазиштима винчанске културе, у имагинарном музеју светске уметности заузели би истакнуто место.

Нашавши се на раскрсници стратешких путева(средиште београдске конfluence) Винча постаје највеће тржиште тадашње Европе, и то не само због изузетне вредности сопствених производа већ и због ретких сировина или предмета који су у њу допремани из Трансилваније, горњег Потисја, доњег Подунавља па чак и са обала Егејског и Јадранског мора.

Проналаском технологије прераде руде бакра, припадници винчанске културе постају зачетници најраније металургије у Европи. Открићем велике тајне преображаја материје ови први европски рудари поставили су темеље свих будућих европских цивилизација

Винчанска цивилизација, настала на традицијама предходних култура централног Балкана, је један од најзначајнијих показатеља аутохтоности и аутентичности европске цивилизације и несумњиво има велики значај у дефинисању европског идентитета.

Налази у археолошком слоју, високом око 10,5 метара сведоче да је и након окончања неолитске епохе Винча насељавана у континуитету све до наших дана. Винча данас живи свој осми миленијум и представља споник културе изузетно важан за разумевање настанка и развоја европске цивилизације.

The beginning of the research of Vinca is Connected with the name of professor Miloje Vasic who carried out archaeological research between 1908 and 1934 and which with interruptions lasts until today.

Today, Vinča presents a worldwide term used to denote the zenith of the European Neolithic. The site of Vinča gave the name to one of the most recognizable prehistoric cultures in world archaeology. Between 5300 and 4300, before the new era, the area of today's Serbia and the Central Balkans became the cultural center of Europe, and on the site of today's Vinca a large settlement was formed, which was the center, that is, the metropolis of one of the most important prehistoric cultures.

Amazing artefacts from Vinča itself and other respective sites in this part of Europe have amazingly changed our outlook over humans in the prehistory. Remains of destroyed successive settlements and houses tell the story about them as the urban people with an extremely high culture of habitation, since many objects discovered at the Vinča culture sites could keep outstanding places in an *imaginary museum* of the world art.

Being on the cross-road of strategic pathways, Vinča becomes the largest market of that moment's Europe, not only for an extreme value of its own products, but as well for rare raw materials or items brought from Transylvania, the Upper Tisza river, the Lower Danube, and even from Aegean and Adriatic coast.

With the invention of the copper ore processing technology, the Vinča people becomes pioneers of the earliest metallurgy in Europe. Through the discovery of the great mystery of the substance

transformation, those very first miners have made the foundations of all future European civilizations.

The Vinča prehistoric civilization, arose on the traditions of previous cultures of the Central Balkans, presents one of the most important indicators of autochthonism and authenticity of the European civilization and doubtless has a great importance in the designing of modern European identity.

Artefacts in the archaeological layer, about 10.5 meters high, testify that even after the end of the Neolithic epoch, Vinca was settled continuously even to this day. Vinča today lives its eighth millennium and represents a clue of culture extremely important for understanding the emergence and development of European civilization.